Місячний Економічний Моніторинг України

№6 (176), червень 2015 року

Резюме

Тема місяця: Реформа ринку газу

Політика: У травні Україна не змогла отримати безвізовий режим для короткострокових поїздок своїх громадян до ЄС внаслідок повільного прогресу України у реалізації Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України.

Реальний сектор: Падіння промислового виробництва у квітні на 21,7% дпр є близьким до відповідного показника березня, що може свідчити про досягнення дна українською економікою.

Енергетичний сектор: Ціни на природний газ для промисловості та сукупне споживання газу надалі знижуються.

Сільське господарство: Площі, засіяні зерновими та зернобобовими культурами, знизились на 10,5% (без врахування Криму), ймовірно, через вищі ціни на фактори виробництва та нижчі світові ціни на ці культури.

Приватизація: Уряд затвердив амбітний перелік компаній, які може бути приватизовано в 2015 році

Зовнішній сектор: У квітні рахунок поточних операцій був додатнім у 0,2 млрд дол. США, оскільки імпорт товарів скоротився більше, ніж експорт.

Фіскальна політика: У травні зростання доходів Зведеного бюджету сповільнилось до 19,5% дпр з понад 40% дпр протягом попередніх двох місяців.

Соціальна політика: Кількість отримувачів житлово–комунальної субсидії більш, ніж подвоїлась, і досягла 7,8% від всіх сімей.

Ринок праці: Падіння реальної середньої заробітної плати пришвидшилось до 29,6% дпр. Найбільше впала заробітна плата в бюджетних секторах.

Монетарна політика: У травні місячна базова інфляція сповільнилась до рівня, нижчого за 2% (до 1,9% дпм), вперше з серпня 2014 року.

Обмінний курс: У травні міжбанківський обмінний курс продовжив коливатись в проміжку, передбаченому НБУ.

Державний борг: Протягом травня уряд вів переговори про реструктуризацію зовнішнього державного боргу з власниками Єврооблігацій. Поки що безрезультатно.

Тема місяця: Реформа ринку газу

Новий закон про ринок газу як важливий елемент конструкції

Ірина Коссе

9 квітня Верховна Рада ухвалила Закон "Про ринок природного газу", який Президент підписав у травні. Закон набере чинності в жовтні. Він є невід'ємною частиною комплексної реформи енергетичного ринку та покликаний сприяти зменшенню залежності України від імпортних енергоресурсів. Газові питання довгий час були гарячою темою в політиці. Україні потрібно зменшити їхнє політичне значення та почати ставитись до газу як до будь-якого іншого товару. Закон запроваджує принципи вільного ринку в організації ринку газу. Насамперед, він відокремлює функції оператора ринку від функцій видобувачів та постачальників та намагається мінімізувати їх вплив на операторів газотранспортної системи, газосховищ, газорозподільчої системи, а також потенційного оператора терміналу зрідженого газу.

В Законі передбачено розвиток вільної та справедливої конкуренції на товарному ринку природного газу. Так, Закон скасовує ліцензування оптових газових трейдерів. В Законі також передбачено вільне ціноутворення на природний газ на оптовому та роздрібному ринках і вільний вибір постачальника газу. Разом з тим, уряд матиме право відійти від цього принципу в інтересах суспільства. Це означає, що з 1 жовтня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), більше не встановлюватиме ціну на газ. Кабінет Міністрів використовуватиме механізм спеціальних обов'язків для забезпечення суспільних інтересів для регулювання певних тарифів для захисту домогосподарств та потенційно інших категорій споживачів. Оскільки НКРЕКП більше не встановлюватиме граничні ціни на газ, постачальники зможуть продавати газ промисловим споживачам за різними цінами залежно від умов: терміну дії контракту, додаткових послуг, механізму ціноутворення (на зразок прив'язки до спотових цін) тощо. За словами представників "Нафтогазу"[1] під час перехідного періоду "Нафтогаз" буде зобов'язаний продавати газ по зниженим цінам будь-якому постачальнику, що має договори з домогосподарствами, а кінцеву ціну для населення обмежуватиме Кабінет Міністрів.

Державне регулювання монопольних ринків (транспортування, розподіл, зберігання, послуги з установки ЗПГ) буде збережено. Оператори газотранспортної системи так само муситимуть отримувати ліцензію, а процедури надання їхніх послуг будуть регулюватись. Закон також зобов'язав регіональних постачальників газу (облгази) платити за користування державними газорозподільчими активами.

На думку Секретаріату Енергетичного співтовариства, який допомагав розробляти Закон "Про ринок природного газу", Закон повністю відповідає міжнародним зобов'язанням в рамках Третього енергопакету. Зокрема, Закон відповідає Директиві 2009/73/ЕС та Регламенту 715/2009 в положеннях, які стосуються вільного вибору постачальників газу всіма споживачами, моделі TSO щодо відокремлення діяльності із транспортування та розподілу газу від постачання, вільного доступу до інфраструктури, моніторингу безпеки постачання, схвалення Національного плану дій у кризових ситуаціях, а також захисту вразливих споживачів.

Ухвалений Закон є важливим та необхідним компонентом законодавства, але це лише частина нагальної реформи ринку газу. Він потребує ухвалення інших законодавчих актів, включно із Кодексом газових мереж та Правилами газового ринку. Наразі немає інформації щодо прогресу в розробці цих документів, хоча час обмежений особливо через необхідність їх публічного обговорення. Україні також потрібне справедливе ціноутворення на ринку газу, яке б сформувало єдину оптову ціну на газ. Наразі оптова ціна (яку отримують "Нафтогаз" та інші трейдери газу) коливається від 1803 грн за тис. кубометрів (для підприємств ТКЕ) до 6600 грн за тис. кубометрів (для промислових споживачів без урахування ПДВ). Середньозважена ціна на газ, що постачається населенню (включаючи централізоване опалення), без податків та транспортних витрат складає 2834 грн за тис. кубометрів, що суттєво менше за ціну імпорту. За даними "Нафтогазу"[2] його втрати від постачання газу населенню по поточним цінам (нижчим за економічно обґрунтовані) складе 6,1 млрд грн за квітень 2015 - березень 2016 року.

Ще одним ключовим компонентом реформи газового ринку є енергоефективність. На ринку газу найбільш перспективним є підвищення ефективності використання газу для опалення та гарячого водопостачання. Можливі заходи включають заміну газових котлів для гарячої води на більш енергоефективні, посилення теплоізоляції будівель та покращення системи лічильників. Наприклад, за нещодавно прийнятими законодавчими змінами бюджетні установи також зможуть залучати енергосервісні компанії (ЕСКО)[3] до проектів з енергозбереження та платити за їх послуги з майбутньої економії коштів на використання енергії.

В цілому, реформа газового ринку давно назріла. Україні потрібно знизити свою залежність від імпортного газу та вивести газові питання з політичної площини. Для цього вона повинна зробити ринок газу прозорим, вільним та конкурентним. Поки що уряд рухається в правильному напрямку.

---

1 http://interfax.com.ua/news/interview/270697.html

2 http://www.naftogaz.com/files/Information/Tariffs.pdf

3 ЕСКО - це комерційна або неприбуткова організація, яка надає широкий спектр рішень в сфері енергетики, включаючи розробку та впровадження проектів з енергозбереження, модернізацію, аутсорсинг енергетичної інфраструктури, виробництво енергії та енергопостачання, управління ризиками. ЕСКО починає з проведення аналізу майна, розробляє енергоефективне рішення, встановлює необхідні елементи та підтримує систему для забезпечення економії енергії протягом періоду окупності.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Уряд реформує державні закупівлі

Економічна політика. У травні органи влади продовжували поступово підвищувати прозорість та ефективність державних закупівель. 12 травня Міністерство фінансів повідомило про рішення здійснювати допорогові закупівлі (товарів на суму до 0,1 млн грн та послуг на суму до 1 млн грн) через систему електронних закупівель ProZorro, розроблену громадянськими активістами. Ця система працює під наглядом міжнародної організації Transparency International. Крім цього, Міністерство оборони, що почало працювати з цією системою раніше, у травні стало першою державною установою, яка розпочала закупівлі через ProZorro за більш складною процедурою (переговорною). За словами високопосадовців, запущена у лютому 2015 року система ProZorro є пілотним проектом реформи системи державних закупівель в Україні. Якщо проект буде оцінено як успішний, ProZorro буде передано під контроль держави і через неї буде здійснюватися основна частина державних закупівель. Станом на травень з ProZorro співпрацювала низка органів влади та державних установ, зокрема Міністерство інфраструктури, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство юстиції та Міністерство економічного розвитку і торгівлі. У 2014 році обсяг державних закупівель в Україні склав 250 млрд грн.

ЄС. У травні Україна не змогла отримати безвізовий режим для короткострокових поїздок своїх громадян до ЄС. Очікувалося, що ЄС може прийняти рішення про надання такого режиму на саміті Східного партнерства в Ризі 21-22 травня. Але цього не сталося, оскільки Україна не змогла досягнути достатнього прогресу в реалізації Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України (ПДЛВР). Відповідно до декларації саміту ЄС повідомить про свою наступну оцінку виконання плану до кінця 2015 року. Це означає, що Україна зможе отримати безвізовий режим з ЄС не раніше початку 2016 року. Щоб виконати план, Україні потрібно здійснити кроки у таких сферах: (1) посилення безпеки документів та покращення захисту персональних даних, (2) реформа правоохоронних органів (у тому числі здійснення заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією), (3) поліпшення захисту осіб, які шукають притулку, а також (4) усунення дискримінації на ринку праці.

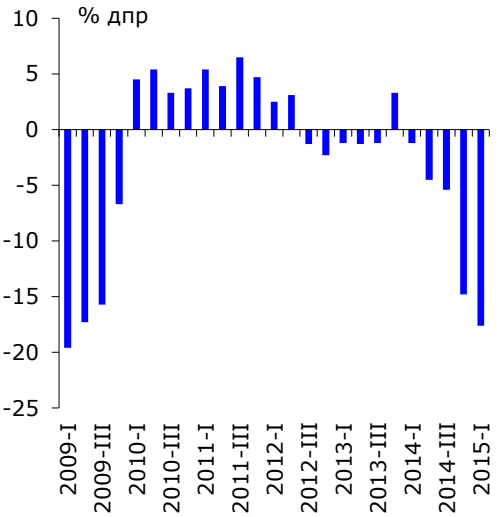
Кадри. 30 травня Президент України Петро Порошенко надав українське громадянство Михеїлу Саакашвілі, колишньому президенту Грузії (у 2004-2013 роках), та призначив його головою Одеської обласної державної адміністрації (ОДА) замість Ігоря Палиці. Раніше пана Саакашвілі було призначено головою Дорадчої міжнародної ради реформ (з лютого 2015 року). Призначення пана Саакашвілі головою Одеської ОДА може розглядатися як крок, спрямований на послаблення впливу Ігоря Коломойського, мільярдера та колишнього губернатора Дніпропетровської області, у регіоні (Ігоря Палицю вважають людиною, близькою до пана Коломойського), а також як крок, метою якого є надання поштовху реформам в Одеській області.

16 травня Верховна Рада призначила Ігоря Білоуса головою Фонду державного майна України (ФДМУ). Посада була вільною з червня 2014 року. Протягом цього періоду Фондом керував перший заступник голови ФДМУ Дмитро Парфененко. Пан Білоус, 37 років, був головою Державної фіскальної служби (ДФС) з червня 2014 року до лютого 2015 року. Він пішов у відставку після того, як за результатами урядової перевірки роботу ДФС було визнано незадовільною. До того пан Ігор Білоус обіймав керівні посади у київських офісах українських та зарубіжних інвестиційних компаній, у тому числі Altius, «Ренесанс Капітал» та UBS.

19 травня Верховна Рада призначила Юрія Терентьєва головою Антимонопольного комітету України (АМКУ). Посада була

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

вакантною з березня 2014 року, і в цей період обов'язки голови комітету виконував Микола Бараш. Раніше пан Терентьєв, 39 років, був юридичним та фінансовим радником українських підрозділів низки іноземних компаній, в тому числі ArcelorMittal, Metro Cash and Carry,а також Bristol-Myers Squibb.

Війна на Донбасі. Бойові дії низької інтенсивності тривали на Донбасі у травні. Українські війська продовжували відповідати на періодичні обстріли, які здійснювалися проросійськими бойовиками та російськими військами. Кількість жертв конфлікту продовжувала зростати. За даними Організації Об'єднаних Націй, на 30 травня консервативна оцінка загального числа загиблих становила 6 417 осіб (станом на 3 травня їх було 6 243). На початку червня проросійські бойовики і російські війська загострили конфлікт, спробувавши захопити Мар'їнку, невелике місто, що межує з Донецьком на заході. Атаку було відбито, але обидві сторони підтягнули важке озброєння до лінії фронту, що підвищило ймовірність подальшої ескалації у найближчі тижні.

Реальний сектор: Економіка, ймовірно, досягла дна

Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. Статистичну базу було перегелянуто з тим, щоб зробити можливим порівняння з попередніми періодами.

Секторальні тенденції. Падіння промислового виробництва у квітні на 21,7% дпр є близьким до відповідного показника березня, що може свідчити про досягнення дна українською економікою. Основними причинами падіння залишились військовий конфлікт на Донбасі, низький попит і логістичні проблеми.

Добувна промисловість скоротила випуск на 25,4% дпр. Видобуток кам'яного та бурого вугілля скоротився на 56,1% дпр, а скорочення видобутку нафти та природного газу було помірним (6,1% дпр).

Переробна промисловість впала на 21,4% дпр, що зумовлено істотним скороченням випуску продукції у більшості галузей. Слабкий зовнішній попит призвів до падіння металургійної та хімічної галузей відповідно на 25,7% дпр і 23,5% дпр. На хімічну промисловість негативний вплив справили підвищення цін на газ для підприємств та обмежений доступ до цього важливого ресурсу. Падіння машинобудівного виробництва (на 25,8% дпр) було зумовлено низьким рівнем внутрішнього та зовнішнього попиту. Зокрема, обсяг виробництва легкових автомобілів скоротився на 84,5% дпр, обсяг виробництва локомотивів, відповідно, на 74,8% дпр. Виробництво продуктів харчування (за виключенням тютюнових виробів та напоїв) знизилось 17,4% дпр, насамперед, через зниження доступу на російський ринок.

Обсяг виробництва та розподілу електроенергії знизився на 15,0% дпр внаслідок скорочення промислового виробництва, та, можливо, через збільшення використання енергозберігаючих технологій.

У квітні падіння обсягу роздрібної торгівлі підприємств досягло 29,6% дпр. Це відображає зниження приватного кінцевого споживання внаслідок зниження реального наявного доходу.

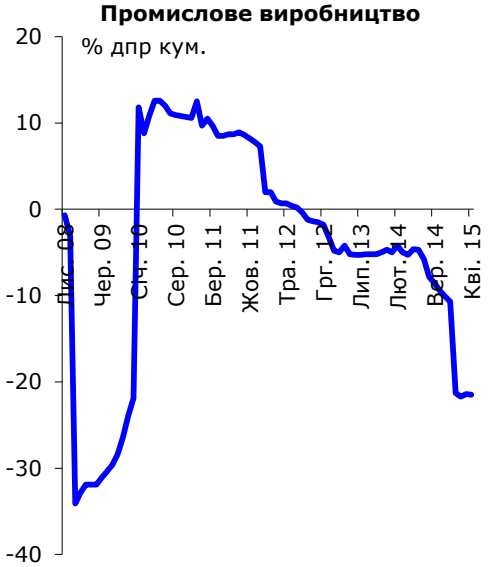
Будівництво в квітні знизилось на 38,2% дпр через військовий конфлікт, фінансові обмеження, з якими стикаються компанії, і низький рівень бюджетних капітальних видатків.

У січні–квітні вантажооборот знизився на 21,5% дпр через логістичні проблеми, спричинені військовим конфліктом на Сході та падіння торгівлі.

Енергетика: Донбас відключено від Об'єднаної енергетичної системи

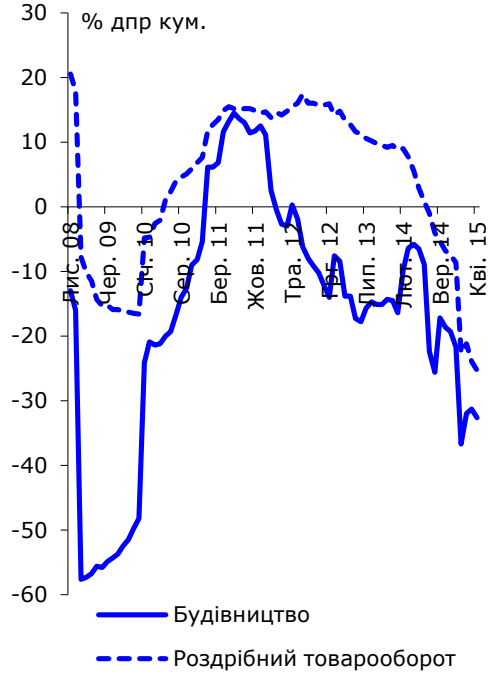
Електроенергія. Кабінет Міністрів в травні виключив виробників електроенергії, які провадять діяльність на території, що не контролюється українським урядом, з Об'єднаної енергетичної

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

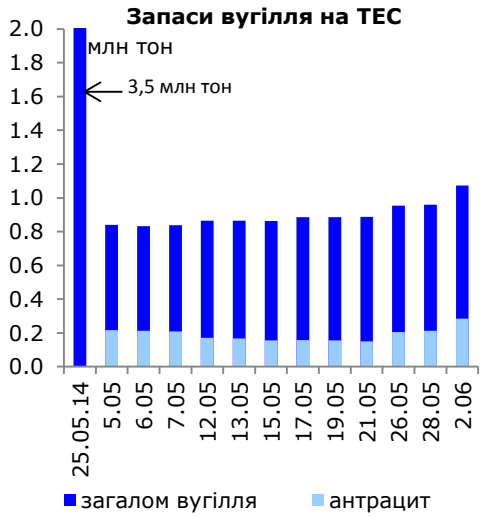
системи України та запропонував цим виробникам напряму продавати електроенергію місцевим постачальникам. Диспетчерське управління та контроль над електропотоками здійснюватиметься Донбаською енергетичною системою, підрозділом НАК «Укренерго». Будь-яка торгівля електроенергією між неконтрольованою територією та рештою України забороняється, крім перетоків електричної енергії. Уряд був змушений вжити подібних заходів для запобігання неконтрольованого та неоплачуваного використання ресурсів.

Газ. Верховна Рада дозволила «Нафтогазу» виставляти на аукціон газові борги підприємств-боржників, скоротила період дії мораторію на банкротство підприємств теплокомуненерго до 1 вересня 2015 року з 1 січня 2016 року та запровадила спеціальні рахунки для розрахунків за теплову енергію, вироблену з використанням природного газу. Такі заходи покликані знизити заборгованість підприємств теплокомуненерго за природний газ.

В червні Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), зменшила граничну ціну на газ для промислових споживачів на 3% до 6600 грн за тисячу кубометрів. Зміна ціни відображає зменшення цін на газ в Європі. В першому кварталі 2015 року середньозважена ціна на імпортний газ зменшилась на 13% дпк до 315 дол. США за за тисячу кубометрів. Водночас ціна газу, який «Нафтогаз» закуповує в Європі, зменшилась на 15% дпк до 301 дол. США за за тисячу кубометрів.

Споживання газу в квітні скоротилось на 20% дпр до 2,33 млрд кубометрів через падіння промисловості, особливо газоємних хімічної та металургійної галузей.

Вугілля. Видобуток вугілля в квітні скоротився на 55% дпр до 2,2 млн тон, а споживання вугілля впало на 30% дпр до 3,6 млн тон. Обсяги вугілля, що зберігаються на ТЕС, зросли в травні на 28% дпм, але досі є втричі меншими, ніж рік тому. Тому Україна продовжує відчувати дефіцит вугілля для виробництва електроенергії, незважаючи на імпорт вугілля. Нестача вугілля стала причиною зупинки Зміївської ТЕС в Харківській області 22 травня. Запасів вугілля на станції вистачало для роботи лише одного енергоблоку, що було визначено економічно недоцільним, і станцію було зупинено. Також 22 травня було зупинено Слов'янську ТЕС в Донецькій області через нестачу коштів для закупівлі вугілля. Вона поновила роботу 2 червня, коли отримала 60 млн грн від «Енергоринку».

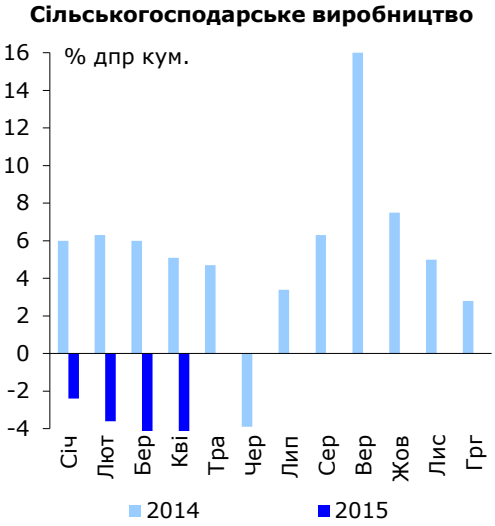
Джерело: Укренерго

Сільське господарство: Закінчення посівної

Посівна. В травні фермери та підприємства закінчили посівну кампанію. За даними Міністерства Аграрної Політики та Продовольства (Мінагро) засіяна зерновими та зернобобовими культурами площа (не включаючи Крим) зменшилася на 10.5% або на 1,0 млн га внаслідок зростання ціни добрив та палива й зменшенням світових цін на ці види рослинних культур. Площа під соняшником збільшилась на 0,2 млн га, оскільки соняшник залишається найбільш прибутковою аграрною культурою.

Виробництво. У квітні 2015 року валове сільськогосподарське виробництво зменшилося на 4,1% дпр. Виробництво м'яса впало на 7,6% дпр, виробництво молока та яєць зменшилося відповідно на 4,0% дпр та 12,1% дпр. Спад виробництва зумовлений забороною на експорт української продукції в Росію (що вплинуло на виробництва молока) та зростанням вартості кормів (що вплинуло на все тваринництво).

Державна політика. У квітні 2015 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною». Цей закон є важливим кроком на шляху до відкриття ринку ЄС для вітчизняних виробників свинини та яловичини. Згідно з Мінагро, 79 українських підприємств будуть здатними експортувати м'ясо в

Джерело: Держстат

Європу, якщо Україна схвалить потрібну законодавчу базу. Закон набуде чинності через рік після його підписання Президентом.

У травні Кабінет Міністрів України дозволив виробництво біоетанолу не лише на державних заводах, а на всіх підприємствах з відповідною ліцензією. Потенційно це повинно збільшити рівень конкуренції та, як наслідок, призвести до збільшення виробництва та зменшення ціни біоетанолу.

Приватизація: Заплановано велику приватизацію

12 травня Уряд затвердив перелік компаній, які можуть бути приватизовані в 2015 році. Список складається з 342 пакетів акцій підприємств у різних секторах економіки. Зокрема, список містить такі великі об'єкти як Одеський припортовий завод (99,567%), Сумихімпром (99,995%) та Маріупольський морський торговельний порт. Крім того, уряд планує продати частки в енергогенеруючих компаніях, таких як Донбасенерго (25%) та Київенерго (25%). Однак, продаж більшості компаній, особливо за справедливою та прийнятною ціною, навряд чи буде можливою цього року через економічну нестабільність та військові дії в країні.

Для підвищення шансів на успішну приватизацію в майбутньому, Міністерство економічного розвитку та торгівлі збирається поліпшити управління на державних підприємствах. Так, керівники компаній будуть відібрані шляхом відкритого конкурсу, а їх зарплата буде прив'язаною до результатів діяльності компаній.

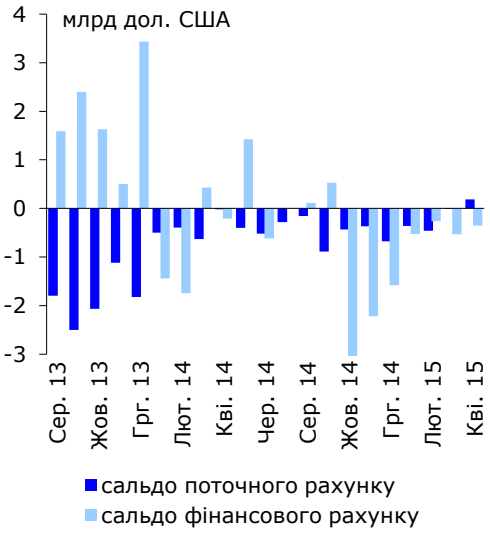
Зовнішній сектор: Баланс рахунок поточних операцій був додатнім

Баланс рахунку поточних операцій у квітні був додатнім на рівні 0,2 млрд дол. США, оскільки імпорт товарів скорочувався швидше за експорт. Торгівля товарами була близькою до збалансування, тоді як торгівля послугами мала додатне сальдо у 0,1 млрд дол. США. Чисті виплати первинних доходів (за виключенням трансфертів) лишились на рівні 0,3 млрд дол. США, оскільки притік інвестицій був обмеженим. Сальдо за поточними трансфертами лишалось стабільним та сягнуло 0,5 млрд дол. США.

Експорт товарів впав на рекордні 39,1% дпр. Зокрема, експорт до Росії знизився на 57,8% дпр у квітні передусім через суттєве падіння експорту готових харчових продуктів та продукції машинобудування. Вартість українського експорту також знижувалась через низхідний тренд на світових сировинних ринках (передусім, ціни на зернові, сталь та залізну руду). Нарешті, у квітні 2014 року частка Донецької та Луганської областей у експорті складала 23,4%, тоді як у першому кварталі 2015 року їх частка знизились до менше, ніж 10%. Це вплинуло на експорт сталі та продукції хімічної промисловості й машинобудування. Падіння експорту до ЄС на 37,4% дпр було спричинене нижчими цінами на зернові та сталь, меншим виробництвом сталі, а також диверсифікацією експорту сталі до інших країн. Експорт послуг впав на 21,8% дпр через нижчий експорт послуг транзиту та аутсорсингу.

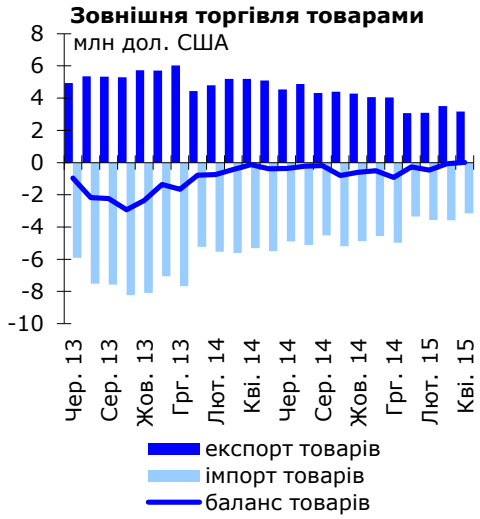
Зниження імпорту товарів прискорилось до 40,6% дпр, оскільки знецінення гривні (20,92 грн за дол. США у квітні 2015 року проти 11,63 грн за дол. США у квітні 2014 року) призвело до зниження споживчого попиту, підвищення частки імпорту низької цінової категорії, а також імпортозаміщення. Валютні обмеження та додаткове ввізне мито також стримували імпорт. Зокрема, імпорт продовольчих товарів знизився на 53,9% дпр. Призупинення інвестиційних проектів та низький споживчий попит на товари тривалого споживання призвели до скорочення імпорту машин та устаткування на 42,6% дпр. Загальний імпорт промислової продукції (включаючи хімічну продукцію, деревину та вироби з неї, промислові вироби, метали та продукцію машинобудування) скоротився на 37,1% дпр. Імпорт мінеральної продукції знизився на 29,1% дпр, оскільки Україна купувала менші обсяги

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішня торгівля товарами

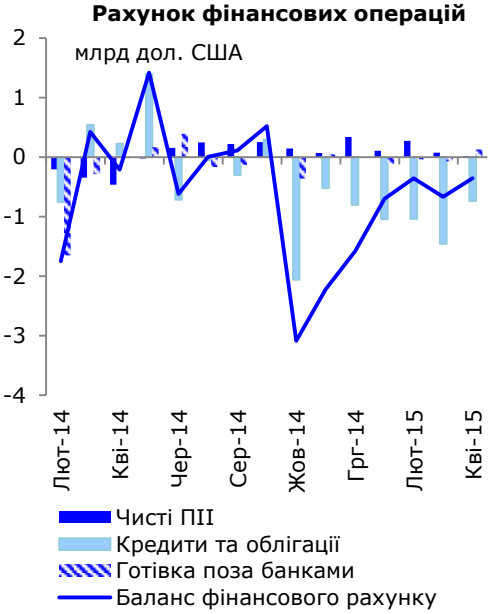

Джерело: попередні оцінки НБУ

природного газу за нижчими цінами, ніж у відповідному періоді минулого року. Імпорт послуг знизився на 25,8% дпр через низьку купівельну спроможність, жорсткі валютні обмеження та низьку економічну активність.

Сальдо фінансового рахунку та рахунку операцій з капіталом було від'ємним на рівні 0,4 млрд дол. США. Чистий притік ПІІ був незначним, оскільки інвестиційний клімат не покращився. Дефіцит за операціями з кредитами та борговими цінними паперами скоротився до 0,7 млрд дол. США завдяки нижчим виплатам за зовнішнім боргом банківського сектору. Сектор державного управління мав додатний баланс зовнішнього боргового фінансування завдяки надходженню коштів з ЄС, тоді як реальний сектор і далі мав обмежений доступ до іноземних позик, хоча і проводив перемовини щодо реструктуризації наявних зовнішніх боргів. Обсяги іноземної готівки поза банками скоротились на 0,1 млрд дол. США.

Рахунок фінансових операцій

Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Більший бюджетний профіцит

Попередні дані. За даними Державної фіскальної служби зростання доходів Зведеного бюджету сповільнилось в травні до 19,5% дпр порівняно із зростанням на понад 40% дпр в попередні два місяці. Це, ймовірно, пов'язано із подальшим сповільненням гривневого імпорту через нижчий внутрішній попит та імпортозаміщення внаслідок знецінення гривні та запровадження додаткового ввізного мита.

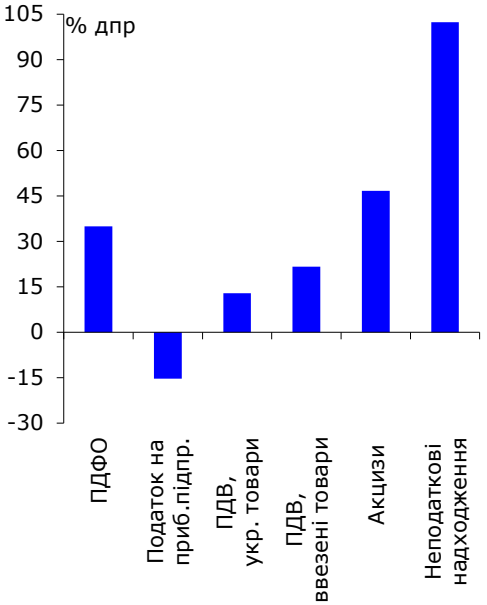
Виконання доходів. В квітні зростання доходів Зведеного бюджету сповільнилось до 45,9% дпр з 48,8% дпр у березні. Доходи від ПДВ із ввезених в Україну товарів зросли на 16% дпр, тоді як імпорт в гривневому еквіваленті (без врахування імпорту газу, який звільнено від сплати ПДВ) збільшився за оцінкою на 19% дпр у квітні та травні. Приріст надходжень від податків на міжнародну торгівлю та акцизу на ввезені товари також скоротився. В результаті податкові надходження до Зведеного бюджету зросли на 32,2% дпр порівняно із 61,2% дпр місяцем раніше. Водночас неподаткові надходження було підтримано зростанням трансферту прибутку НБУ до бюджету.

Профіцит. Водночас профіцит Зведеного бюджету в перші чотири місяці року збільшився до 18,0 млрд грн (порівняно із 14,0 млрд грн в першому кварталі). Це, ймовірно, відображає вищі, ніж очікували доходи місцевих бюджетів (профіцит місцевих бюджетів становив 10 млрд грн) та вищі за планові доходи Державного бюджету (вищі на 13,7 млрд податкові надходження). Оскільки уряд та місцеві органи влади залишались консервативними щодо плану видатків, а непріоритетні видатки були нижчими за планові, профіцит виявився суттєвим.

Бюджетна резолюція на 2016 рік. Бюджетний комітет Верховної Ради подав переглянуту Бюджетну резолюцію на 2016 рік, яка основана на припущеннях зростання реального ВВП на 2,0% та збільшенню ІСЦ на 9,0% дпр в грудні 2016 року. Тоді як прогноз ВВП є близьким до оцінки Інституту, оцінка інфляції є більш оптимістичною, ніж наша. Дефіцит Державного бюджету за планом не повинен перевищувати 3,0% від ВВП. Прожитковий мінімум, а, отже, і мінімальну заробітну плату та мінімальну пенсію буде підвищено відповідно до очікуваної інфляції та рівня економічного зростання.

Уряд планує надалі знизити перехресне субсидування при пасажирських перевезеннях, а також при продажі газу, електроенергії та водопостачанні. Податкова реформа та бюджетна децентралізація є серед пріоритетів на наступний рік. Вугільні шахти заплановано або приватизувати, або ліквідувати у 2016 році, що при успішному запровадженні завершить реформу вугільного сектору. Оптимізація бюджетних установ в сфері освіти, охорони здоров'я та культури, ймовірно, сприятиме збільшенню ефективності бюджетних видатків. В цілому, Бюджетна резолюція досить загально визначає майбутні заходи

Зростання доходів Зведеного бюджету у квітні 2015 року

Джерело: звіт Державного казначейства

економічної політики та їх цілі, які уряду потрібно буде врахувати при розробці Державного бюджету на наступний рік.

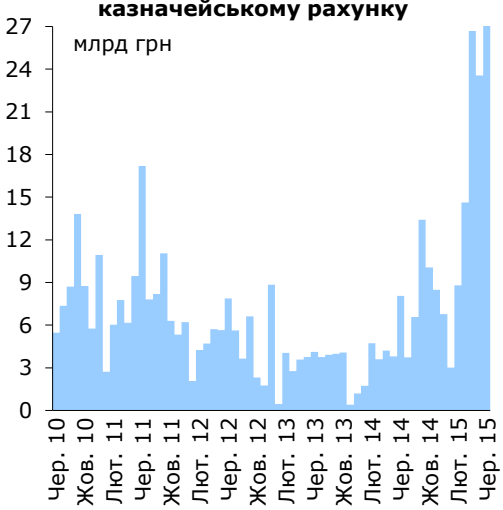
Соціальна політика: Збільшилось покриття житлово–комунальними субсидіями

В січні–квітні кількість сімей, які звернулись за призначенням житлово–комунальних субсидій досягла 0,5 млн, що у 2,1 рази більше, ніж у відповідному періоді минулого року. Кількість сімей, які отримували житлово–комунальні субсидії в квітні, більш ніж подвоїлась і досягла 1,24 млн сімей або 7,8% від загальної кількості домогосподарств. Середній розмір призначених субсидій становив 335 грн на місяць. Це відображає підвищення тарифів на газ та опалення у травні та жовтні 2014 року.

Попередні дані показують, що близько 0,8 млн сімей звернулись по призначення субсидій в травні, тоді як наявні 1,24 млн отримувачів субсидій також матимуть на неї право. З цих понад 2 мільйонів потенційних учасників програми житлово–комунальних субсидій близько 0,5 млн сімей вже отримали кінцеве рішення про призначення субсидій, тоді як перевірка доходу та іншої поданої інформації здійснюватиметься для решти домогосподарств. За оцінкою Міністерства соціальної політики ще 1–2 млн сімей звернуться за призначенням субсидій в жовтні після початку опалювального сезону.

На сьогодні Міністерство підготовлює подальші зміни до процедури звернення за призначенням субсидії, зважаючи на виявлені в квітні–травні недоліки. Зокрема, зміни стосуватимуться декларації про доходи, в якій було зроблено багато помилок. Міністерство також наголошує на необхідності поліпшити обмін даними із Державною фіскальною службою та житлово–комунальними підприємствами (на сьогодні перевірка даних є обов'язком відділів соціального забезпечення, оскільки домогосподарства, що звертаються за субсидіями, не зобов'язані подавати документи, що підтверджують доходи).

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Ринок праці: Покращення в деяких секторах

Заробітна плата. Номінальна заробітна плата в квітні зросла на 16,5% дпр завдяки індексації. Водночас у зв'язку з прискореннями темпів інфляції реальна заробітна плата зменшилася на 29,6% дпр.

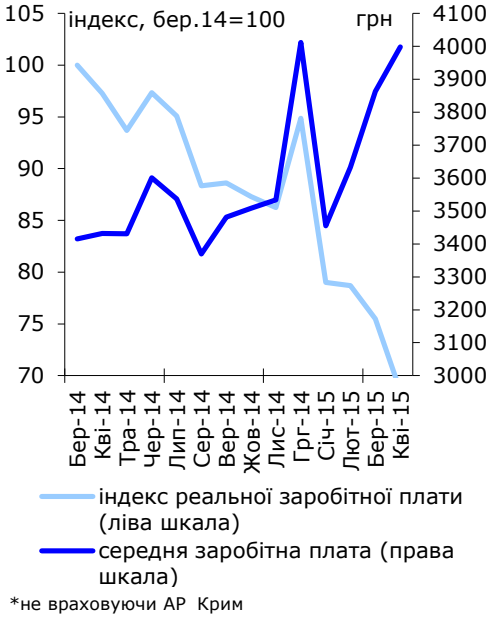
Середня заробітна плата в переробній промисловості зросла більше, ніж заробітна плата в добувній промисловості (на відповідно 22,8% дпр та 14.1% дпр), оскільки переробні підприємства менше постраждали від військових дій на Сході. Декілька секторів продемонстрували суттєве зростання заробітної плати. Зокрема, заробітна плата у фармацевтичній індустрії зросла на 45,8% дпр, що може бути принаймні частково зумовленим змінами у структурі виробництва (виробництво фармацевтичної продукції скоротилося на 16,4% дпр, тоді як продажі зросли на 72,4% дпр). Середня заробітна плата на підприємствах по виробництву комп'ютерів, електронної та оптичної продукції збільшилася на 53,3% дпр, що, ймовірно, є наслідком збільшенням кількості військових замовлень з високою вартістю.

Заробітна плата у сільському господарстві виросла на 28,8% дпр внаслідок більших доходів від продажів урожаю зернових.

Як і раніше, зростання заробітної плати в бюджетних секторах було незначним у зв'язку з прийнятими рішеннями щодо зменшення надбавок та доплат та скорочення окладу. В результаті заробітна плата в секторі державного адміністрування та оборони зросла на 6,5% дпр, заробітна плата в секторах освіти та охорони здоров'я виросла відповідно на 7,9% дпр та 6,9% дпр.

Зайнятість. У зв'язку з окупацією Російською Федерацією півострова Крим, наразі неможливо оцінити зміни у зайнятості за секторами економіки. Як і в попередньому році, найбільшу кількість нових робочих місць у першому кварталі було створено у Києві (5,4% середньої зайнятості у 2014 році), Дніпропетровській

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

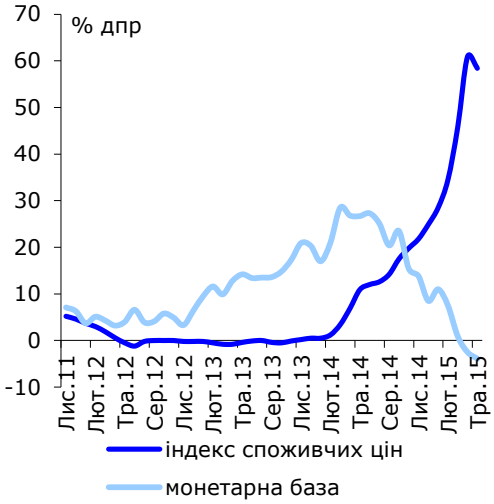
області (3,2%) та Харківській області (2,6%). Водночас 614 тисяч працівників (3,4% від середньорічної чисельності працівників у 2014 році) втратили свої робочі місця. У підсумку, кількість працівників, які припинили працювати, була на 35,7% більшою за кількість працівників, що знайшли нову роботу.

Монетарна політика: Інфляція повертається до керованого рівня

Примітка: Через нещодавні помилки розрахунків та недоліки методології ми вважаємо, що базовий ІСЦ, що виключає більшість проблемних складових (зокрема, ціни на газ, фрукти та овочі) ліпше відображає інфляційні процеси в Україні, ніж повний ІСЦ

В травні місячна базова інфляція сповільнилась до рівня, нижчого за 2% (до 1,9% дпм), вперше з серпня 2014 року, а річна базова інфляція також сповільнилась до 46,5% дпр. Споживчий попит залишався низьким, а світові ціни на продовольчі товари далі падали, що допомагало стабілізувати інфляцію. Інфляційні очікування дещо зменшились завдяки трьом місяцям стабілізації курсу гривні щодо долара. Втім інфляційні очікування залишались значними, а зростання витрат, зокрема на робочу силу, продовжувало свій вплив на ціноутворення в межах виробничих та торгових зв'язків. В результаті зростання цін продовжилось для багатьох складових споживчого кошика на рівні 1-3%.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

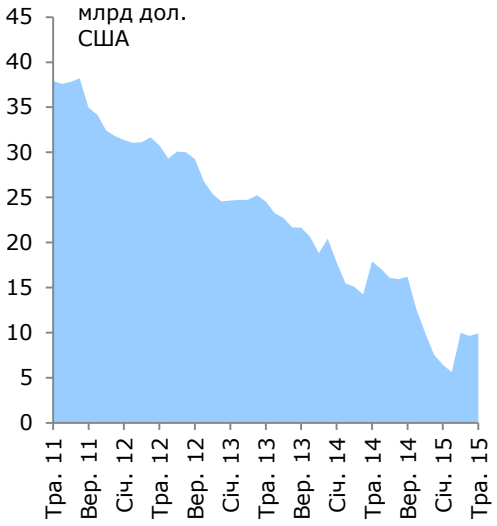
Джерело: Держстат, НБУ

НБУ зберігав показники монетарної політики незмінними в травні. Повернення макроекономічної стабільності допомагало стабілізувати і банківський сектор, оскільки відтік вкладів з банків майже припинився. Банківські вклади в гривні зросли на 3 млрд грн, а вилучення вкладів у іноземній валюті було дещо більшим. Ліквідність банків залишалась достатньою, оскільки НБУ придбав ОВДП на 8 млрд грн та перерахував значну частину прибутків в бюджет. Це компенсувалось вилученням 7,5 млрд грн через операції монетарної політики.

Обмінний курс: Коридор опускається

В травні міжбанківський обмінний курс продовжив коливатись в проміжку, передбаченому НБУ. НБУ в різні дні вказував на інтервенції в коридорі 20,5-22,5 грн за дол. США та 21-23 грн за дол. США і обмінний курс залишався в цьому проміжку. Однак валютний ринок був, здається, краще збалансованим в травні. Готівковий обмінний курс став ще ближчим до міжбанківського, і НБУ вперше за багато місяців дозволив Нафтогазові залучити більшу частину необхідної йому валюти на відкритому ринку. До того ж, чисті інтервенції НБУ були додатними на рівні 69 млн дол. США (тобто НБУ придбав більше валюти, ніж продав з врахуванням продажів Нафтогазу). Це останній раз відбувалось в серпні 2014 року (через вимоги програми МВФ) та в березні 2015 року (заборона більшості імпорту на тиждень за діючої вимоги про обов'язковий продаж надходжень від експорту). Покращення збалансованості ринку, напевно, відображало падіння попиту на готівкову іноземну валюту та рівновагу поточного рахунку платіжного балансу. Міжнародні резерви НБУ сягнули 9,9 млрд дол. США в кінці травня.

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Державний борг: Відкладення платежів із зовнішнього боргу

Реструктуризація. Протягом травня уряд продовжив переговори щодо реструктуризації зовнішнього державного боргу із власниками українських Єврооблігацій. В Програмі МВФ визначено три основні критерії успішної реструктуризації. Вони включають заощадження коштів на обслуговування боргу (погашення та відсотки) в державному секторі на 15,9 млрд дол. США протягом 2015–2018 років, зниження державного боргу до 71% від ВВП до 2020 року та скорочення щорічних видатків на обслуговування боргу до щонайбільше 10% від ВВП у 2019–2025 роках. Разом з тим, поки що український уряд не досяг домовленостями з кредиторами. Основною точкою спотикання

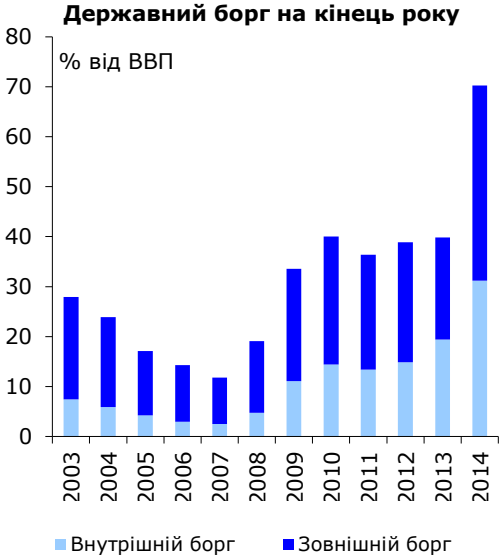
стали питання можливого списання основної суми боргу та пропозиція участь НБУ в сплаті боргу.

Водночас парламент посилив переговорну позицію Міністерства фінансів, дозволивши уряду затримувати платежі по частині зовнішнього боргу (передусім йдеться про облігації, щодо яких ведуться переговори про реструктуризацію). Разом з тим, уряду, найвірогідніше, надалі продовжить вчасно обслуговувати номіновані в іноземній валюті ОВДП, а також весь борг.

Єврооблігації. Міністерство фінансів в травні розмістило 5–річні Єврооблігації на суму 1 млрд дол. США, які було гарантовано урядом США. Доходність визначено у 1,847% порівняно із доходністю п'ятирічних державних облігацій США на рівні 1,5% на рік. Подібний випуск Єврооблігацій, гарантованих Сполученими Штатами, вже було зроблено роком раніше.

ПДВ–облігації. За даними Державної фіскальної служби (ДФС) заборгованість із відшкодування ПДВ перевищила 12,0 млрд грн. Сума простроченої заборгованості не відома, але місія МВФ нещодавно наголосила, що всі структурні критерії було дотримано. Це включає відсутність нової простроченої заборгованості із відшкодування ПДВ. Для вирішення проблеми ДФС пропонує випустити спеціальні ПДВ–облігації, які вже було тричі використано раніше (щоразу із твердженням, що це надзвичайний випадок). Якщо з липня буде повністю запроваджено нову систему обліку ПДВ, всі нові звернення щодо відшкодування ПДВ повинні будуть оброблятись автоматично без будь–яких затримок.

Державний борг на кінець року

Джерело: Міністерство фінансів

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 12	I 13	IV 13	I 14	II 14	III 14	IV 14	I 15	Чер.[к]	Лип.[к]	Сер.[к]	Вер.[к]	Жов.[к]	Лис.[к]	Грд.[к]	Січ.[к]	Лют.[к]	Бер.[к]	Квіт.[к]	Тра.[к]
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-0,2	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,9	-1,0	-2,1	-0,5	-0,6	-0,8	-0,9	-0,9	-1,0	-1,1	-2,1	-2,2	-2,1	-2,2	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-1,4	-1,4	-1,5	-0,6	-0,9	-1,7	-1,9	-3,1	-0,9	-2,2	-0,4	-1,7	-1,9	-1,9	-2,2	-3,7	-3,2	-3,1	-3,3	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-0,5	0,6	1,4	0,6	-0,4	1,6	0,5	-0,5	-0,4	0,3	0,6	1,6	0,8	0,5	0,3	-0,2	-0,4	-0,5	-0,5	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	1,6	1,3	1,0	0,8	0,1	-0,5	-0,8	-2,4	0,1	-0,1	-0,4	-0,5	-0,7	-0,8	-0,9	-2,3	-2,1	-2,4	-2,5	…
Середня заробітна плата	грн.	3195	3085	3390	3245	3488	3463	3508	3641	3601	3537	3370	3481	3509	3534	4012	3455	3633	3863	3998	…
ІСЦ	% дпр	0,0	-0,1	0,1	0,3	1,2	1,8	2,2	0,0	1,2	1,3	1,4	1,8	2,0	2,2	2,5	2,9	3,5	4,6	6,1	5,8
ІВЦ	% дпр	0,0	0,0	0,2	0,4	1,6	2,7	3,3	0,0	1,6	2,3	2,4	2,7	2,6	3,3	3,2	3,4	4,1	5,2	4,9	4,2
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	0,1	-0,5	-0,5	-0,8	-0,7	-1,0	-1,3	…	-0,7	-0,7	-0,9	-1,0	-1,1	-1,3	-1,5	-3,1	-3,2	-3,3	-3,5	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	0,6	-0,1	-0,3	-1,5	-1,9	-2,5	-2,7	…	-1,7	-2,0	-2,3	-2,5	-2,6	-2,7	-2,8	-3,6	-3,6	-3,6	-3,7	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-2,1	-0,4	-2,0	-0,2	-0,1	-0,4	-0,5	…	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	…
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-1,4	-0,3	-1,6	-0,1	-0,1	-0,3	-0,4	…	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	0,0	-0,1	0,0	0,0	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	2,5	2,5	2,0	1,5	1,7	1,6	0,8	1,0	1,7	1,6	1,6	1,6	1,3	1,0	0,8	0,6	0,6	1,0	1,0	1,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	0,6	1,0	2,0	2,9	2,5	2,4	1,4	0,1	2,7	2,5	2,0	2,4	1,5	1,4	0,9	1,1	0,8	0,1	-0,3	-0,4
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	2,1	1,6	1,7	1,8	1,8	1,6	1,6	2,0	1,7	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,9	2,4	2,4	2,4
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	0,08	0,08	0,08	0,09	0,12	0,13	0,14	0,21	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13	0,15	0,16	0,16	0,25	0,23	0,22	0,21
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	0,08	0,08	0,08	0,09	0,13	0,13	0,14	0,21	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13	0,15	0,16	0,16	0,24	0,23	0,23	0,21
Обмінний курс, середній	євро	0,10	0,11	0,11	0,12	0,14	0,17	0,17	0,24	0,16	0,16	0,17	0,17	0,16	0,18	0,19	0,19	0,28	0,25	0,24	0,23

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим. З січня 2015 року Держстат також не включає дані з території АТО.

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9	1454,9	1566,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3	182,0	132,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,3	0,0	-6,8
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-0,5	-4,7	-10,7
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5	13,7	2,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0	-5,2	-0,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6	-3,4	-0,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,3	-16,4	-5,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,7	-8,1	-9,0	-4,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6	3,4	0,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4	39,9	70,2
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0	20,6	39,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]
ВВП	млрд. грн.	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	302,9	353,0	394,7	404,3	313,6	375,9	434,2	443,1	389,6[е]
Реальний ВВП	% дпр	5,1	3,9	6,5	5,0	2,5	3,1	–1,3	-2,3	-1,2	-1,3	-1,2	3,3	-1,2	-4,5	-5,4	-14,8	-17,6
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	13,2	14,2	16,1	18,5	7,8	12,3	11,0	5,5	6,5	9,5	8,4	6,8	2,2	-9,0	-15,5	-13,6	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	2,9	-9,4	-6,6	3,3	4,8	9,9	1,5	1,1	-2,3	-3,3	-2,5	-6,0	4,5	-0,5	3,5	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-1,8	3,7	9,7	12,0	13,8	17,5	-5,2	-4,9	7,0	-17,4	-7,7	-5,1	-19,9	-16,8	-26,7	-26,2	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	19,4	4,9	0,3	-4,1	-7,3	-8,1	-3,8	-9,6	-9,0	-14,3	-7,9	-4,1	-5,8	-2,6	-16,8	-31,0	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	38,1	23,3	12,5	5,2	-3,0	9,0	4,3	-2,6	-2,4	-18,4	-0,7	-1,8	-13,0	-11,1	-31,9	-29,0	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	4,9	1,3	16,7	38,1	0,5	11,5	-8,3	-4,0	5,7	20,8	-2,0	38,2	5,9	-9,0	25,7	-19,1	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,8	3,4	4,6	-2,9	1,1	1,8	-4,8	-5,5	-9,5	-9,2	-9,8	-8,9	-8,8	-8,0	-14,8	-16,7	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	1,7	10,9	0,1	2,0	1,2	3,4	-15,3	-20,8	-14,9	-20,8	-11,1	-7,7	4,4	-16,7	-24,1	-30,9	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	9,8	2,8	6,1	3,0	3,2	4,6	0,4	-1,2	1,6	-0,2	1,9	4,7	-3,2	-8,2	-17,5	-21,7	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	7,9	5,7	11,1	-2,3	-3,3	-8,4	-9,5	-2,7	-0,6	2,8	2,8	-2,3	-5,9	-5,6	-12,1	…
Платіжний баланс																		
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,1	-3,8	-4,0	-4,9	-3,1	-2,3	-6,0	-4,9	-0,2	-0,1	-1,3	-1,5	-0,5
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-0,9	-8,3	-10,3	-8,3	-0,5	-12,2	-9,8	-0,4	-0,3	-3,8	-7,1	-2,5
Баланс товарів	млн. дол. США	-3597	-2851	-4580	-5224	-3867	-5577	-5215	-5833	-4045	-3053	-7232	-5268	-1956	-869	-1216	-2024	-798
Баланс послуг	млн. дол. США	1262	1514	2007	1312	1299	1362	1975	1084	822	893	1919	480	444	-55	89	304	180
Поточні трансферти	млн. дол. США	1039	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	443
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	880	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	821	472	1199	859	-665	-319	725	558	460
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	149	113	42	207	-3	74	83	339	705	579	664	-757	-239	-50	-84	-17	-13
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	36,4	37,6	35,0	3,2	31,1	2,9	2,9	2,5	2,5	2,3	2,2	20,4	1,5	1,7	16,4	7,5	10,0
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	0,08	0,08	8,21	0,09	0,12	12,58	13,56	21,23
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	0,08	7,99	7,99	7,99	0,08	7,99	7,99	0,09	0,13	12,58	21,18	21,33
Бюджет																		
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,3	29,5	29,1	28,9	35,8	29,9	25,1	27,7	36,0
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3	5,1	4,7	4,9	5,2	4,8	4,3	5,1	5,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2	3,4	3,0	3,0	5,0	2,5	1,9	1,6	4,3
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7	9,1	8,2	8,5	8,8	9,7	6,9	10,2	11,0
Акцизні збори	% від ВВП	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,1	2,8	3,2
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,0	36,0	30,4	36,3	35,6	35,3	27,6	35,9	32,3
Поточні видатки	% від ВВП	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,7	34,1	28,5	33,5	35,1	34,3	26,1	33,9	30,7
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,5	1,9	1,7
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,4	0,1	-5,4	-2,8	-8,8	3,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Ринок праці																		
Середня зарплата (реальна)	% дпр	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9	9,3	8,1	5,9	3,5	-4,1	-11,0	-13,4	…
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	8,9	5,7	2,5	4,7	-3,4	-6,8	-5,6	-19,2	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	8,7	7,7	6,9	8,2	8,4	7,1	6,6	8,0	8,0	7,5	7,0	7,6	9,0	8,2	9,5	10,6	…
Банківський сектор																		
Грошовий агрегат М0	% дпр	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0
Грошовий агрегат М2	% дпр	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	20,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,0

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи
е - оцінка

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Дмитро Науменко
naumenko@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Віктор Гречин
grechyn@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Ганна Опанасенко
opanasenko@ier.keiv.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Юлія Огаренко
ogarenko@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.